

Hoofdzaken worden meer van bijzaken gesch

Inspectiebeleid

Er waren de signalen vanuit de samenleving, vanuit de horeca, maar ook vanuit de organisatie zelf. Actie was dus noodzakelijk. En het resultaat mag er wezen: Het inspectiebeleid van de Voedsel- en Warenautoriteit (VWA) gaat op de schop. Handhaven met verstand en gevoel staat voortaan boven 'geneuzel en gezeur.'

De dialoog tussen de horeca en de Voedsel- en Warenautoriteit blonk de afgelopen jaren niet uit in kameraadschap. Koninklijk Horeca Nederland (KHN) verweet de VWA nogal eens door te schieten in haar controles en het uit het oog verliezen van de werkelijke doelstelling, de volksgezondheid in de gaten houden. Daarbij vielen zelfs woorden als 'geneuzel en gezeur'. De verwijten van KHN, maar ook de kritieken vanuit de VWA zelf, zijn ter harte genomen en het resultaat daarvan is een kadervisie genaamd 'Handhaven met verstand en gevoel.' Minder aandacht voor kleine risico's en strenger optreden bij grotere risico's, meer hulp voor bedrijven om de

regels na te leven, en een bonus/malus regeling moeten de VWA-inspecties effectiever maken.

Bezwaren

Uit onderzoek dat vooraf ging aan de kadervisie, kwamen al verschillende verbeterpunten naar voren wat betreft de inspecties van de VWA. Ondernemers luchten hun hart en werden serieus genomen. Coen Gelinck van de VWA licht hun bezwaren kort toe. "Ondernemers vonden vooral dat de effectiviteit van controles voor verbetering vatbaar was. Het nut van regels voor voorraadbeheer, het registreren van temperaturen en het werken met gedetailleerde hygiëncodes wordt door een groot deel van de MKB-

ondernemers in twijfel getrokken. Ook wordt het 'papierwerk' dat een controle met zich meebrengt, door veel ondernemers als storend ervaren. Dat geldt ook voor het controleren van etiketten en voor de frequentie waarmee temperaturen moeten worden gecontroleerd. Ondernemers vinden dat de VWA soms te snel een boete oplegt waar een waarschuwing meer op zijn plaats zou zijn." Maar er is ook waardering, zo benadrukt Gelinck. "De handhavingsstijl van de VWA-medewerkers wordt in het algemeen getypeerd als adviserend, voorlichtend en corrigerend. Maar aan de andere kant is men van mening dat controleurs te weinig kennis van en begrip voor de bedrijfssituatie hebben.

eiden

VWA op de schop

Ook wensen ondernemers meer uniformiteit in de werkwijze van controleurs.”

Nieuwe koers

En die uniformiteit krijgen ze nu. De belangrijkste punten uit het nieuwe handhavingbeleid kort uitgewerkt. In de toekomst besteedt de VWA minder aandacht aan overtredingen die niet tot concrete risico's leiden voor volksgezondheid, productveiligheid of dierenwelzijn. “We doelen daarbij op overtredingen die een wezenlijk risico vormen voor de gezondheid of veiligheid van mens of dier”, aldus Gelinck. Kleinere risico's worden dus minder bestraft, maar grote risico's zullen des te strenger worden aangepakt. “Die aanpak gaat in de vorm van een bonus/malus regeling. Slecht presterende bedrijven gaan we harder aanpakken en vaker controleren, terwijl goed presterende bedrijven vaker met rust gelaten zullen worden. Dat wordt dus een combinatie van vaker inspecteren en een strakker handhavingsbeleid, eerder beboeten of andere maatregelen, en uiteindelijk maatregelen die een einde maken aan de verboden gedraging zoals sluiting van de onderneming of het opleggen van een verbod op verhandeling van bepaalde producten.”

In de kadervisie wordt onderscheid gemaakt tussen drie verschillende risicocategorieën: geringe overtredingen, niet ernstige overtredingen en ernstige overtredingen. Alleen de overtredingen die een risico vormen voor de gezondheid of veiligheid van mens of dier, zijn ernstig en genieten voortaan prioriteit van de VWA. Wat moet worden verstaan onder de andere categorieën? “Een geringe overtreding is bijvoorbeeld bij een klein bedrijf het niet structureel registreren van temperaturen van koelmeubels en producten. Een voorbeeld van een niet ernstige overtreding is een bouwkundige tekortkoming zoals het ontbreken

van tegeltjes, die geen direct gevolg heeft voor producten.”

Ondersteuning bedrijven

De VWA gaat bedrijven meer hulp bieden om te komen tot betere naleving. Door uitleg te geven over regels en het terugkoppelen van inspectieresultaten die niet aan de norm voldoen, helpt de VWA bedrijven hun eigen verantwoordelijkheid te nemen, zo is de gedachte. Die terugkoppeling is wel nodig, want vaak horen bedrijven na een inspectie niets meer van de VWA.

“Er wordt nu ook wel wat uitleg gegeven bij overtredingen”, zegt Gelinck. “Nieuw is dat we de uitleg als instrument gaan inzetten. De terugkoppeling vindt nu alleen plaats als er een afwijking bij de inspectie of in een monster wordt aangetroffen. We willen alle gegevens terugkoppelen, goed en fout. De meeste bedrijven willen dat en de VWA ook. Dat is echter een hele klus.”

KHN tevreden

Ook Koninklijk Horeca Nederland is blij met koerswijziging van de VWA. Woordvoerder Anthony van der Klis: “De nieuwe benadering sluit naadloos aan bij de eerder door ons gedane ver-

betervoorstellen. Hoofdzaken worden meer van bijzaken gescheiden. Dat zorgt voor duidelijkheid. En horecaondernemers krijgen zo meer begrip voor de acties van de VWA. In plaats van de rol van vijand, kiest de VWA ook duidelijk voor samenwerking met ons. We beseffen wel

‘Alle overtredingen worden uitgelegd’

dat de ommekeer in de daadwerkelijke handhaving niet van de ene op de andere dag zal zijn gerealiseerd. Waar mogelijk zullen we de VWA onze ondersteuning bieden.” Gelinck geeft toe dat het allemaal veel werk zal zijn, wat bovendien de nodige tijd zal kosten. VWA zit op dit moment midden in de ontwikkeling en de planning van implementatie. Er zijn al diverse projecten gestart en enkele pilots zijn afgerond, geeft hij aan. “Op diverse terreinen moet nog een verdere ontwikkeling plaatsvinden en moeten projectplannen en implementatieplannen gemaakt worden. Het herijken van overtredingen naar ernst is in volle gang. Begin volgend jaar worden de eerste wijzigingen geïmplementeerd.”

Koerswijziging VWA-inspecties per punt

De VWA besteedt in de toekomst minder aandacht aan overtredingen die niet tot concrete risico's leiden voor volksgezondheid, productveiligheid of dierenwelzijn.

De VWA gaat bedrijven meer hulp bieden om te komen tot betere naleving van de regels. Door regels uit te leggen en het in alle gevallen terugkoppelen van inspectieresultaten die niet aan de norm van de VWA voldoen, helpt de VWA bedrijven hun eigen verantwoordelijkheid goed op te pakken.

De VWA gaat het principe van bonus/malus introduceren. Bedrijven die aantoonbaar veilig produceren krijgen minder VWA-controles, bij slecht presterende bedrijven gaat de VWA vaker en strenger optreden.